

Тібор ДЕВЕНЬІ

БЕКОН

1

Чоловік похашцем одягався. До п'ятої лишалося кілька хвилин. Затягнувши замок на легкому блідо-голубому комбінезоні, він лівою рукою узяв чашку з кавою. Спокійне дихання дружини, голова якої виглядала з-під ковдри, свідчило про те, що вона ще спить.

Чоловік тихо покликав:

— Ціло! Ціло!

Невиразне мимрення, що почулося у відповідь, було сприйняте чоловіком як запитання вірної дружини Господаря до-му: «Чого тобі?»

— Ціло! Послухай-но! Сьогодні у мене довгий день, одинадцять годин. Не встигну додому до п'ятої. Чуєш?

— Угу! — була відповідь. Розпатлана голова ворухнулася. — Що ти сказав? — спитала прокидаючись власниця розпат-леної голови.

— Равіше п'ятої години не встигну додому. Везу до Ріо-де-Жанейро папери, і, поки повернуся, буде пів на п'яту. Здам папери і на п'яту буду вдома.

— Тоді я піду до перукаря. Коли повертатимешся, забери дитину з садка й купи щось на вечерю.

— Гарзд, — слухняно відповів чоло-вік. — А що б ти хотіла?

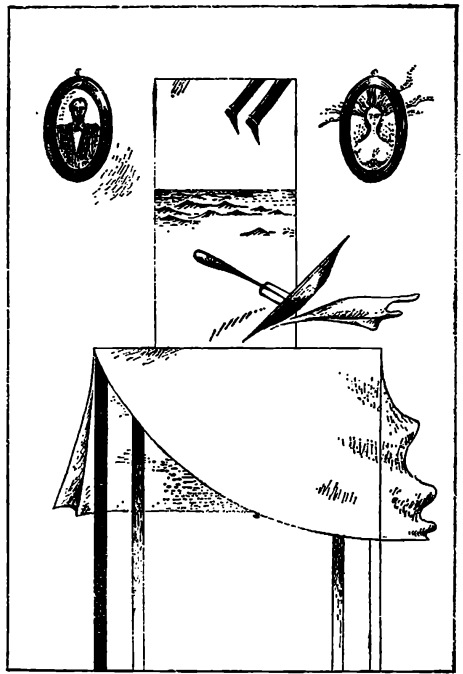
— Однаково. Купи бекону. А ще візьми п'ять ситних булочок й одне пиво.

— О'кей, люба, — радісно відповів чоловік і, поцілувавши дружину, подався з дому.

2

У диспетчерській ракетодрому стояв звичний ранковий гамір. Усі, хто там був, говорили водночас — ті, що не спізнилися того дня на роботу або не захворіли протягом ночі. Настала черга Лоло.

— Лоло! — мовив диспетчер. — Тут

маєш папери до Ріо. Шаньї переказав, що не може вийти на роботу, бо в дитини вітряна віспа, а дружина... вже й не пам'ятаю, що він там говорив. Словом, тут лист, і, коли повертатимешся додому, передаси його на центральну вишку ракетодрому в Калькутті. Терміновий. Воин там повинні отримати його не пізніш як о пів на четверту, бо на його підставі відправлятимуть рейс о третій сорок п'ять.

— Ти що, не словна розуму?! — ошелешено спитав Лоло. — Як це я можу встигнути з Ріо в Калькутту до пів на четверту?

— Хлопці вже трохи пробували на фотоні і, підкрутивши, збільшували з 1.6 на 1.85. Трохи швидше летітимеш сьогодні, хлопчику мій, і все буде о'кей.

— Чорта з два! Адже вчора вже при 1.5 трусило цей ящик для сміття! Хай літає з посиленням до 1.85 той, кому цей лист терміново потрібен!

— Дорогий Лоло! Коли ти сидітимеш тут, а я стоятиму там, тоді й говоритимеш отакі дурниці. Або летиш, або — летиш. У першому випадку на своєму фонтаксі, а в другому — пішки, або трамваєм, чи як хочеш. Так-так, летиш звідси. Балаканина тут ні до чого.

Чоловік пополотнів. Він знав: якщо піде з цієї роботи, на його місце одразу знайдеться сто претендентів. Але знав він і про те, що означає 1.85-разова швидкість світла...

— А чи не пішли б ви... Давай оті папери й лист.

— Тільки без фокусів! Повторюю: лист має бути на місці не пізніш як о пів на четверту! О пів на п'яту чекаю на тебе. Сервус!

Після антигравітаційного пуску збільшення швидкості все йшло нормально. Водій уважно стежив за приладами фотонтаксі. Все ж таки молодці хлопці, нічого не скажеш, — думав собі. Стартував він за допомогою автоматичних пристроїв, і тому мав час ретельно все перевірити. Найбільше хвилював його показчик прискорення. Стрілка досить повільно рухалася вперед. 05-07; 1.0-1.1; 1.2-1.3 — начебто все гаразд. 1.4-1.5 — ніякої вібрації. Справді добре попрацювали оті шибеники, — подумки повторив він. Учора з цієї точки почалося повільне вібравання, яке може спричинитися до катастрофи, адже кільцева віброуюча сила може розірвати струнке сигароподібне таксі. Та водій не помітив ніяких несправностей. Стрілка неупинно повзла вгору. Вже 1.6-1.65; 1.67-1.7... Безумство! З такою швидкістю він ніколи не літав на малих машинах подібного типу. Ще дві хвилини — і буде 1.85. Стрілка зупинилася саме на цій позначці. Подолав десь половину шляху. Водій відкинувся на спинку крісла й почав щось тихо насвистувати. Машина ніби тільки цього й чекала — у ній щось вибухнуло, й вона поволі почала обертатися навколо власної осі.

Лоло пополотнів. Кінець! Йому тепер ніхто не допоможе, бо ніяк подавати фотонні сигнали на вишку, обертання робить неможливим двосторонній зв'язок. Йому самому треба визначити причину аварії й усунути її, якщо до того це залязачя не розпадеться... Водій вимкнув автоматику. «Вишка нехай поламає голову, що сталося з його машиною... Вони там теж тріхи побігають...»

За кілька хвилин при звичайшій швидкості до рівномірного обертання, він ручним управлінням стабілізував швидкість на 1.85, — адже майже напевно причина аварії саме тут, — і припав до комп'ютера. Він міг поставити одразу п'ятнадцять запитань, щоб супершвидкий комп'ютер протягом секунди проаналізував становище. Тим часом таксі зі швидкістю світла в 1.85 рази наближалось до ракетного в Ріо. Якщо не пощастить припинити обертання, машина вріжеться в посадочний майданчик, адже гальма при обертанні не спрацюють. Поки в його голові роїлися такі думки, комп'ютер відповів: «У вирівнювачі витік ваажкої вооди — з клапаана 9WW-4q-3у перемкнуті наа 8WW-3у-2q. Кінець».

У його свідомості залишилося лише останнє слово, видане комп'ютером: кінець. Потрібний клапан містився на зовнішньому боці таксі, ззаду, щоб при заправленні його можна було швидко міняти, і з кабіною зв'язку не мав. Отже, треба вибратися назовні, проповзти вздовж усього корпусу таксі, що оберталося, закрити кран і повернутися назад. Все це треба зробити протягом трьох хвилин, бо скафандр його брав кисню тільки на три хвилини... Власне, іншого вибору не було. Через тридцять дві секунди він, уже в скафандрі, стояв перед

шлюзом і, настроївши прилади та пристебнувши до себе ключ, почав шлюзування. Важко відчинилися двері, певно, ними давно не користувалися. Марнувалися дорогоцінні секунди, нарешті перед ним відкрилася далека картина Землі — досить химерна з такої високості. До того ж оце повільне обертання... Скільки ще повзти до того крана? Нарешті... Однак і заклинило ж! Мабуть, останні півроку хлопці зовсім не змащували його... Та ось кран піддався і обертання корпусу таксі уповільнилося, потім припинилося зовсім! Тепер легше. З трьох хвилин дві вже минули. За одну хвилину пройти через шлюз і повернутися в кабіну неможливо. Секунд п'ятдесят йому доведеться бути без кисню! Коли кисень кінчився, він саме почав шлюзування. Рухи його ставали чимраз повільнішими. Розкручуючи останній гвинт, відчув, що все його тіло розламується. Двері відчинилися, він зірвав маску і, задихаючись, унав. «Автоматика» — майнула остання думка. Майже непритомний натис на кнопку.

Прийшов він до тьми лише в Ріо-де-Жанейро. Технік по обслуговуванню добряче трусонув його:

— Ей, Лоло! Що з тобою? Чого ти в скафандрі?

Лоло розповів йому, не шкодуючи подробиць. Технік похмуро слухав.

— Кільце поміяяти не могу, нема у нас запасних частин. Доведеться так повертатися, може, вдома знайдеться у когось з приватників.

— А у тебе не знайдеться часом — приватно? — спитав Лоло хрипким голосом.

— Думаєш, якби було, я не дав би? Вчора поставив останнє. Тут, у Ріо, не знайдеш жодної прокладки. Ми зовсім не маємо запасних частин, завод не постачає. Мусиш повертатися додому так.

— Маю ще летіти до Калькутти.

— Оце так! А якщо зіпсується і цей кран?

— Тоді почну казати: тимійбожедобрийбожезаплющуютьсаявжемоїочі...

— В Калькутті пильнуй машину, не залишай і на хвилину, щоб хтось не зняв твій добрий ізолятор і не почепив якийсь непотріб!..

— Спасибі. Сервус!

Пуск пройшов гладко, і таксі без будь-яких перешкод набрало 1.85-разову світлову швидкість.

Це були години, що не піддаються описові. Неймовірна швидкість, невпевненість у крані важкої води, підозріла поведінка вирівнювача, напружене чекання якихось несподіванок украй знесилили його. Він не був боягузом, та хто б не розгубився у подібній ситуації.

М'яко приземлившись у Калькутті, він гукнув на вишку:

— Тут «Борівітер-XXII». Пришліть когось, я привіз листа.

На вищій здивувалися: як то — при-
слати когось за листом? Може, зволите
самі принести того листа!

— Дідька лисого! Або сюди хтось
прийде, або відвезу назад.

Випадок був незвичайний, за листом
послали меткого хлопчика, який пильно
придивлявся до Лоло, сподіваючись по-
бачити щось незвичайне. Проте Лоло в
своєму блідо-голубому комбінезоні сто-
яв з незворушним обличчям коло зад-
нього крана важкої води.

О пів на п'яту він повернувся на Аль-
шодабадський ракетодром і здав папери.

— Кран важкої води зіпсувався! —
коротко мовив Лоло. — Прошу полаго-
дити на ранок!

— Знаю, — сказало начальство. — На
жаль, не маємо запасних частин. Знай-
ди якогось техника, нехай полагоди́ть —
приватно.

...!!! — подумав Лоло й помчав у дитя-
чий садок.

5

— Що сьогодні було в садку? — Ло-
ло дивився на сина.

— Ванешша смикнув мене за чуба.

— Який Ванешша?

— Та Ванешша. Дебрегі Ванешша.

— А чому ж ти не дав йому здачі?

— Тому що я саме тоді бив Альмо-
ша.

— Хто такий Альмош?

— Та Шлюсгофер Альмош. Мій друг.
Купиш мені що-небудь?

— Куплю. А чого тобі хотілося б?

— Все одно.

— Ти що ж, навіть не знаєш, чого
тобі хочеться?

— Ти дорослий і сам повинен це
знати!

Вони зайшли до продуктового комбі-
нату.

— Купи оце! — сказав хлопчик і по-
казав на полицю, де стояли консерви.

— Будь гарним хлопчиком і почекай,
ми спершу купуватимемо для мами.

Вони підійшли до секції, де продава-
лися м'ясні продукти.

— Прошу двісті грамів бекону.

— А ви гляньте ось на цю шинку!
Сьогодні одержали. Є празька, угорська,
залайська, ваєська, бачкайська.

— Я прошу двісті грамів бекону!

— Беріть рулет — паризький, франк-
фуртський, віденський, лондонський або
римський!

— Прошу двісті грамів бекону!

— Гляньте на цей свинячий сальце-
сон! Щойно одержали шкварки. Маємо
широкий асортимент паштетів, ковбас.

— Прошу двісті грамів бекону!!!

— Зупиніть свій погляд бодай на
цьому саламі.

— Скажіть, — він уже не стримував

роздратування, — чому ви не хочете
продати мені двісті грамів бекону?!!

— Бо немає.

— Тоді дайте двісті грамів лондон-
ського рулету.

— Прошу.

Вони підійшли до хлібулочної сек-
ції.

— Прошу п'ять ситних булочок.

— Є рогалики, бублики, булочка
міська, студентська, сільська, кренделі,
пряники, ватрушки, маковий рулет, ку-
курудзяні палички, паляниці.

— Я прошу п'ять ситних булочок.

— Ситних булочок немає.

— Дайте п'ять рогаликів.

Секції, де продавалося пиво, вони не
знайшли.

— Скажіть, будь ласка, де я можу
купити пиво? — звернувся Лоло до уч-
ня, який розкладав на полицях товар.

— На Місяці. У нас його немає біль-
ше тижня.

6

— Сервус! Як минув день?

— Сервус! Бували й краці...

— Чудова в тебе зачіска!

— Чотири години довелося чекати.

— Мамочко-о-о-о! Хочу нісяти!

— Ти вже хлопчик великий і можеш
сам вийти. Або скажи батькові. Лоло!
Як леталося?

— Та уяви собі, сьогодні...

— Я потім купалася! І саме взяла в
руки пілосос, коли прийшла тітка Ман-
ці, щоб розповісти якісь дурниці. А їм
не було кінця-краю... Накривайте, хлоп-
ці, на стіл, несучи вечерю. Словом, був
уже полудень, коли тітка Манці нарешті
кудись повіялася. Лиш тоді я змогла
закінчити прибирання в квартирі. І була
вже третя година, коли пішла до перу-
каря й чекала своєї черги майже чоти-
ри години!

— Але ж зараз лише пів на шосту,
серце...

— Чотири години у таку спеку. Ти
взагалі уявляєш собі, що це таке? Але
ж тепер бодай тиждень матиму акурат-
ну зачіску. Де бекон? Що це? Рoga-
лики приніс? Рогалики? Вранці я сказа-
ла ситні булочки. Де пиво?

— В комбінаті не було ні беко...

— Це я завжди кажу й матері. Про
що б я тебе не попросила, ніколи нічо-
го не зробиш. Ти ж навіть не здатний
купити двісті грамів бекону і п'ять сит-
них булочок. Скажи, чи є взагалі на
цьому світі щось таке, з чим би ти міг
як слід упоратись???